

**FF UL, DRUGOSTOPENJSKI UNIVERZITETNI DVODISCIPLINARNI ŠTUDIJSKI
PROGRAM
PRIMERJALNO JEZIKOSLOVJE**

Predstavitev študijskega programa

1. Podatki o študijskem programu

Drugostopenjski univerzitetni dvodisciplinarni študijski program *Primerjalno jezikoslovje na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani* traja 2 leti (4 semestre) in obsega 60 kreditnih točk. Po uspešno opravljenih študijskih obveznostih pridobi slušatelj študijskega programa strokovni naslov

magistrica primerjalnega jezikoslovja in magistrica ...
oziroma
magister primerjalnega jezikoslovja in magister ...

pri čemer je polni naslov odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.

2. Temeljni cilji programa in pridobljene kompetence

Diplomanti študija po predlaganem študijskem programu usvojijo splošne kompetence humanistično izobraženega intelektualca in posebne kompetence, ki veljajo za temeljna znanja in zmožnosti na področju primerjalnega jezikoslovja. Ta znanja mu omogočajo, da razume, interpretira in kritično ovrednoti literaturo s področja jezikoslovja, in sicer ne le primerjalnega, temveč tudi splošnega in jezikoslovij posameznih jezikov ali jezikovnih družin.

Usposobljen je za opravljanje specifičnih nalog v slovaropisju, v ustanovah, ki se ukvarjajo z raziskavami jezika in starejše zgodovine, v založništvu in v kulturnih ustanovah. Razpolaga s poglobljenim znanjem osnov jezikov indoevropske jezikovne družine, zaradi česar lahko vsak jezik te družine usvoji v zelo kratkem času. Zaradi tega je primeren za dela, povezana z delovanjem Evropske unije, ki zahtevajo znanje večjega števila jezikov, tudi takih, ki jih v Sloveniji ni mogoče študirati.

Sposoben je znanstvenega mišljenja, predvsem je usposobljen za razumevanje in opis jezikovnih pojavov v diahroni perspektivi. Usposobljen je za nadaljnji, znanstveno usmerjeni študij na področju primerjalnega jezikoslovja.

Nekatere kompetence, ki se pridobijo s programom:

- razumevanje in opis jezikovnih pojavov v diahroni perspektivi
- poglobljeno poznavanje načel primerjalne metode in rekonstrukcije in uporaba le-teh
- sposobnost za osnovno znanstveno delo na področju primerjalnega jezikoslovja
- sposobnost samostojno rekonstruirati jezikovne oblike za starejša stanja iz sinhronih
- poglobljeno razumevanjem genetske, arealne, diahronne umestitve slovenskega jezika
- zmožnost razlaganja tistih pojavov slovenščine, ki niso razložljivi na podlagi vednosti o pisni zgodovini jezika, temveč na podlagi rekonstruiranih jezikovnih stanj
- zmožnost predvidevanja smeri razvoja jezika, v tem posebej slovenskega
- raba tehnik primerjalne metode in rekonstrukcije v etimološke namene
- sposobnost etimološke razlage slovenskega jezika
- sposobnost za raziskave na področju primerjalnega jezikoslovja
- sposobnost za hitro usvajanje katerega koli indoevropskega jezika

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Pogoji za vpis na študijski program so skladni s členi 16, 38a in 39b Zakona o visokem šolstvu ter s členi 117–119 Statuta Univerze v Ljubljani.

V drugostopenjski dvodisciplinarni univerzitetni študijski program Primerjalno jezikoslovje se lahko vpiše

- a) kdor je končal »bolonjski« prvostopenjski univerzitetni dvodisciplinarni študijski program Primerjalno jezikoslovje;
- b) kdor je končal katerikoli drug »bolonjski« jezikoslovni univerzitetni študijski program. Pogoj za prehod je opravljen izpit iz starega indoevropskega jezika v obsegu najmanj 10 KT (gl. točko 4. 10.);
- c) kdor je končal katerikoli drug »nebolonjski« ali nejezikoslovni študijski program. Pogoj za prehod je opravljen izpit iz starega indoevropskega jezika v obsegu najmanj 10 KT (gl. točko 4. 10.) in diferencialni izpit po knjigi B. W. Fortson IV: Indo-European Language and Culture. An Introduction. Blackwell Textbooks in Linguistics 19, 2004.
- d) kdor je uspešno zaključil enakovreden študij v tujini. Vsak primer posebej obravnava Oddelek za primerjalno jezikoslovje, ki določi vrsto in obseg diferencialnih izpitov, če so ti potrebni.

Predvideno število vpisnih mest v 1. letnik je 5 za redni študij in 5 za izredni študij.

Predvideno število vpisnih mest v 2. letnik po merilih za prehode je 5 za redni študij in 5 za izredni študij.

Predvideno število vpisnih mest za tujce in Slovence brez slovenskega državljanstva je v 1. letnik 1 za redni študij in 3 za izredni študij.

Predvideno število vpisnih mest za tujce in Slovence brez slovenskega državljanstva je v 2. letnik po merilih za prehode 5 za redni študij in 5 za izredni študij.

Predvideno število vpisnih mest za vzporedni študij je v 1. letnik 1 za redni študij in 1 za izredni študij.

- Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati izbrani glede na dosežene točke, izračunane na podlagi povprečne ocene na prvostopenjskem študiju (50%).

Natančna določila so vsako leto objavljena v *Razpisu za vpis*, ki ga pripravi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo.

Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje bo pogoje za vpis in merila za izbiro pri omejitvi vpisa po potrebi usklajeval na ravni fakultete oziroma v skladu s fakultetno zakonodajo.

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Kandidati za vpis lahko k prijavnim listinam predložijo še vsa potrdila, ki izkazujejo formalno ali neformalno pridobljena znanja. Na podlagi tega strokovna komisija oddelka ob pregledu izpolnjevanja pogojev za vpis ugotavlja ustreznost tovrstno pridobljenega znanja ter to upošteva tudi pri določitvi morebitnih diferencialnih obveznosti, ki se tako lahko zmanjšajo. Vpisani študenti lahko kadarkoli v skladu s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti (http://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija__pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/2013071116244099/) prosijo za priznavanje znanja, pridobljenega s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem. Vlogo oddajo v pristojnem študentskem referatu, k prošnji poda mnenje ustrezní oddelek, o prošnji pa odloči Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje.

5. Pogoji za napredovanje po programu

Pogoji za napredovanje po programu so usklajeni s 151.–153. členom Statuta Univerze v Ljubljani:

Za napredovanje v **drugi letnik** mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za prvi letnik drugostopenjskega dvodisciplinarnega magistrskega študijskega programa Primerjalno jezikoslovje v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 KT).

V skladu s sklepom Senata Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (42. seja senata FF z dne 13. 2. 2013) in s 153. členom Statuta Univerze v Ljubljani pa se lahko v primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL, 153. člen) na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu

odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje. Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika v okviru predlaganega študijskega programa so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25% skupnega števila KT za posamezni letnik).

Pogoji za podaljšanje statusa študenta so določeni z 238. členom Statuta Univerze v Ljubljani.

Študentom in študentkam glede usmerjanja v različne smeri študija, izbire posameznih modulov znotraj študijskih programov in drugih vprašanj, povezanih s študijem, svetujejo predstavniki študentov, tutorji, mentorji posameznih letnikov ter drugi sodelavci ustreznih oddelkov v okviru govorilnih ur.

6. Pogoji za dokončanje študija

Pogoji za dokončanje študijskega programa so usklajeni s členoma 163 in 164 Statuta Univerze v Ljubljani. Za dokončanje študijskega programa mora študent v celoti opraviti študijske obveznosti, predpisane s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti, pripraviti ustrezno magistrsko delo in ga uspešno zagovarjati.

7. Določbe o prehodih med programi

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 2. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

V skladu s 5. členom Meril za prehode med študijskimi programi lahko študenti prehajajo tudi iz univerzitetnih (nebolonjskih) študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, na bolonjske študijske programe, pri čemer je prehod mogoč:

- le med študijskimi programi istih disciplin in
- če od kandidatovega zadnjega vpisa na univerzitetni študijski program, s katerega prehaja, nista minili več kot 2 leti, vendar pa najkasneje do konca študijskega leta 2015/2016.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata/-tke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent/-tka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

8. Načini ocenjevanja

Izpitni režim je usklajen s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravilnikom o izpitnem redu Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Oblike preverjanja znanja so: pisni in ustni izpiti, testi, kolokviji, referati, eseji, proseminarske in seminarske naloge, projektne naloge, portfolio in drugo.

Načini ocenjevanja posameznih predmetov so zapisani za vsak predmet posebej v učnih načrtih. Ocenjevalna lestvica je od 6–10 (pozitivno) ter 1–5 (negativno):

10	odlično:	izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami
9	prav dobro:	nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami
8	prav dobro:	solidni rezultati
7	dobro:	dobro znanje, vendar z večjimi napakami
6	zadostno:	znanje ustreza minimalnim kriterijem
5–1	nezadostno:	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

9. Predmetnik študijskega programa

Predmetnik študijskega programa – preglednica predmetov po semestrih, stebrih (ST) (O – obvezni strokovni, IS – izbirni strokovni, I – splošni izbirni), predavanjih (P), vajah (V), seminarjih (S) kreditnih točkah (KT) in študijski obveznosti študenta (ŠOŠ).

	ST	P	V	S	Σ	KT	ŠOŠ
1. letnik		210	90	0	300	30	900
1. semester		150	-	-	150	15	450
1. Teorija zgodovinskega jezikoslovja I	O	60	-	-	60	6	180
2. Laringalna teorija	O	30	-	-	30	4	120
Splošni izbirni predmet ¹	I	60	-	-	60	5	150
2. semester		60	90	0	150	15	450
3. Indoevropska dialektologija	O	-	30	-	30	3	90
4. Indoevropske starožitnosti	O	-	60	-	60	6	180
5. Avestijsščina, stara perzijsščina	O	60	-	-	60	6	180
2. letnik		90	-	-	90	30	900
3. semester		90	-	-	90	15	450
6. Teorija zgodovinskega jezikoslovja II	O	60	-	-	60	6	180
Izbirni strokovni predmet	I	30	-	-	30	3	90
7. Magistrski izpit ²	O	-	-	-	-	6	180
4. semester		-	-	-	-	15	450
8. Magistrsko delo ³	O	-	-	-	-	15	450

9. Strokovni izbirni predmeti⁴

predmet	ST	KT	P	V	S	Σ	ŠOŠ
1. Osnove indoevropskega besedotvorja in sintakse	IS	3	30	-	-	30	90
2. Gotski seminar	IS	3	-	-	30	30	90
5. Filozofija kognitivnih znanosti	IS	3	30	-	-	30	90
6. Zgodovina latinskega jezika I	IS	3	60	-	-	60	90
8. Uvod v jezikovno tipologijo	IS	3	30	-	-	30	90
9. Vežalna fonologija	IS	3	30	-	-	30	90

Pri izboru izbirnih strokovnih predmetov ne sme prihajati do podvajanja z drugo smerjo študentovega dvodisciplinarnega študijskega programa.

¹ Število kontaktnih ur pri splošnih izbirnih predmetih ni natančno predvidljivo, ker so izbirni predmeti heterogeni.

² Obseg in vsebina kontaktnih ur se določata individualno.

³ Obseg in vsebina kontaktnih ur se določata individualno.

⁴ V študijskem letu 2015/16 bo študent predvidoma lahko izbiral med predmeti, ki so poudarjeni s krepkim tiskom.

Predstavitev posameznih predmetov

Teorija zgodovinskega jezikoslovja I (6 ECTS):

Teorija glasovnih sprememb. Domneva o redovitosti. Razmerje do fonologije. Prilikovanje, šibljenje, onemitev. Različenje, haploglogija, premet. Epenteza, odpravljanje zevi.

Teorija zgodovinskega jezikoslovja II (6 ECTS):

Glasovne spremembe v odvisnosti od zgradbe in funkcije besede. Analogija: vrste in težnje; prispevek tvorbene slovnice.

Indoevropska dialektologija (3 ECTS):

Slušatelj, ki že ima pregled nad indoevropsko skupino jezikov, pri tem predmetu poglobi razumevanje nekaterih predzgodovinskih procesov, povezanih z indoevropskimi ljudstvi, obenem in predvsem pa vzpostavi kritičen odnos do izsledkov primerjalnega jezikoslovja kot pomožne zgodovinske znanosti.

Laringalna teorija (4 ECTS):

Sintetični pregled dosežkov laringalne teorije s poudarkom na njenih začetnikih slušatelje seznaniti z metodo identificiranja praindoevropskih laringalov in prepoznavanja njihovega učinkovanja na sosednje vokale in konzonante ter njihovo posredno/neposredno prepoznavnost na sinhronih nivojih posameznih ide. jezikov.

Avestiščina, stara perzijsčina – seminar z uvodom (6 ECTS):

Študentje se seznanijo z jezikovnimi ravninami avestiščine in stare perzijsčine s poudarkom na morfologiji.

Indoevropske starožitnosti (6 ECTS):

V okviru predmeta se obravnava vrsta indoevropskih besed, skupnih več jezikovnim družinam, ki s svojo kulturno in civilizacijsko vsebino pomagajo odkrivati materialno in duhovno zgodovino indoevropskih ljudstev. Rekonstruirano besedišče za realije indoevropskega prajezika omogoča rekonstrukcijo materialne in duhovne kulture prvotnih Indoevropejcev.

Magistrski izpit (6 ECTS):

Izpit je sinteza znanja, pridobljenega na prvostopenjskem in drugostopenjskem dvodisciplinarnem študiju Primerjalno jezikoslovje.

Magistrsko delo (15 ECTS):

Vpogled v najsodobnejša dogajanja na področju indoevropskega primerjalnega jezikoslovja ali kake druge obravnave enega ali več starih indoevropskih jezikov.

Osnove indoevropskega besedotvorja in sintakse – izbirni predmet (3 ECTS):

Predmet uvaja slušatelje v osnovno problematiko prajezičnega besedotvorja in sintakse ter nakazuje tendence nadaljnjega razvoja v posameznih historičnih jezikih.

Gotski seminar – izbirni predmet (3 ECTS):

Branje gotskih besedil Nove zaveze s zgodovinskojezikoslovnim komentarjem.

Filozofija kognitivnih znanosti – izbirni predmet (3 ECTS):

Slušatelji spoznajo interdisciplinarno področje kognitivnih znanosti, ki kot osrednje discipline vključuje psihologijo, računalništvo (umetna inteligenca), nevroznanost, lingvistiko in filozofijo. Seznanijo se z različnimi metodami in pristopi raziskovanja spoznavnih procesov in analizirajo temeljne teoretske pojme.

Zgodovina latinskega jezika – izbirni predmet (3 ECTS):

1) Zgodovina jezika: latinščina in indoevropski jeziki, razdelitev latinščine po časovnih razdobjih, latinska pisava, latinščina in romanski jeziki 2) Glasoslovje: praindoevropski glasovni sestav, spremembe podedovanih glasov v latinščini, samoglasniška dolžina, naglas in z njim povezane spremembe, soglasniške spremembe (posamezni glasovi, skupine). 3) Oblikoslovje: oblikotvorne prvine v indoevropskih jezikih, imensko oblikoslovje, zaimki, glagol. 4) Skladnja: izbrane teme, katerih cilj je spoznavanje ustroja skladenjske ravnine latinskega jezika z vidika različnih teoretskih pristopov; primeri obravnavanih tem: skladnja latinskega samostalnika, skladnja latinskih neosebniških glagolskih oblik

Uvod v jezikovno tipologijo – izbirni predmet (3 ECTS):

Jezikovna tipologija in zaznamovanje. Zgledi iz slovenščine, evropskih jezikov in širše, s poudarkom na protistavno jezikoslovje.

Vežalna fonologija – izbirni predmet (3 ECTS):

Reprezentacija fonoloških segmentov in fonološkega dela slovarskih enot. Narava fonoloških procesov in njihova pogojenost s fonološkim okoljem. Avtosegmentalna teorija. Teorija elementov. Premena med ničto in samoglasniško stopnjo kot posledica razmerja strogega vezanja. Lenicijski procesi kot posledica ostalih razmerij med ogrodnimi točkami.